

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного факультету
Оксана ГОМОТЮК
«29» 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«06» 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІНІНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ
«29» 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни **«Методологія наукових досліджень»**
ступінь вищої освіти – **магістр**
галузь знань – **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини**
спеціальність – **С4 Психологія**
освітньо-професійна програма – **«Психологія»**

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	32	14	5	6	93	150	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	138	150	2

В.А.Віктор

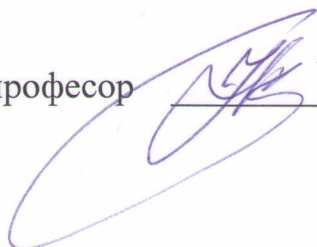
**Тернопіль – ЗУНУ
2025**

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С4 Психологія, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 8 від 26 червня 2025 року).

Робочу програму склала професор кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор **Шандрук Сергій Костянтинович**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи, протокол № 1 від «26» серпня 2025р.

Завідувач кафедри психології та соціальної роботи, д.психол.н., професор

Андрій ГІРНЯК

Гарант ОП «Психологія»
д.психол.н., професор

Оксана ФУРМАН

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Методологія наукових досліджень»

1. Опис програми

Дисципліна – «Методологія наукових досліджень»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	галузь знань – С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини	Статус дисципліни – Обов'язкова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – С4 Психологія	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 1 Заочна – 1
Кількість змістових модулів – 1	Освітньо-професійна програма – «Психологія»	Лекції: Денна – 32 год Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 14 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин – 150 год	ступінь вищої освіти – магістр	Самостійна робота: Денна – 93 год, Заочна – 138 год Індивідуальна робота - 5 год Тренінг – 6 год
Тижневих годин : 10 год, <i>з них аудиторних – 3 год</i>		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни.

Підготовка сучасного магістра має передбачати можливість здійснення ним наукових досліджень для удосконалення професійної діяльності. Прагнення досягти вищих результатів під час навчання чи взаємодії з іншими, беручи за основу сучасні дослідження, є стимулом до оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями та вміннями з методології наукових досліджень.

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Мета навчальної дисципліни полягає в тому, щоб формувати професійну компетентність майбутніх магістрів щодо здійснення наукових досліджень та використання методів психолого-педагогічного дослідження в науковій та професійній діяльності, використання світових досягнень різних сфер науки задля забезпечення інтеграції вітчизняної її складової в європейський науковий простір; стимулювати розуміння здобувачем вищої освіти сучасних наукових здобутків, що є основою для оригінального та критичного мислення; розвивати вміння розв'язувати проблеми в галузі

професійної та/або наукової діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» реалізуються такі завдання:

- розширити знання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти про методологію наукових досліджень, про класичні та сучасні методи їх здійснення;
- формувати вміння здійснювати науково-дослідницьку роботу відповідно до загальноприйнятих етапів її реалізації;
- сприяти становленню вмінь методично грамотно застосовувати методи наукового дослідження у професійній діяльності;
- аналізувати результати наукової діяльності на рефлексивній основі, здійснювати самоаналіз власних наукових спроб;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними орієнтирами здійснення порівняльних досліджень, ураховуючи світові тенденції та національні особливості;
- формувати уявлення магістрантів про інтеграційні процеси у різних сферах суспільства на європейському континенті;
- вчити зіставляти наукові ідеї та практики їх упровадження у суспільні сфери для розробки теоретичних підходів універсального прогностичного характеру.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із дисциплін, які вивчають у межах реалізації освітньої програми, цілеспрямованої роботи над вивченням науково-методичної літератури, використання сучасних технологій забезпечення визначеної мети діяльності, активності під час лекцій та практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Процес вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

2.5. Результати навчання.

До результатів вивчення дисципліни «Методологія наукових досліджень» належать такі:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПРН10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

3. Програма дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Поняття про науку, її значення для розвитку суспільства. Наукове знання: сутність та характеристика. Зміст дефініції «наукове дослідження». Класифікація наукових досліджень. Основні етапи науково-дослідницької роботи. Магістерська робота як форма науково-дослідницької роботи: загальний огляд.

Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень

Академічна доброчесність: сутність поняття та її значення у наукових дослідженнях. Основні поняття академічної доброчесності. Боротьба з плагіатом. Протидія корупції. Верифікація джерел

Тема 3. Методологічні підходи та основні принципи здійснення наукових досліджень

Методологія наукового пізнання. Методологічні підходи у наукових дослідженнях: сутність та застосування. Сутність поняття «принцип». Характеристика змісту принципів наукових досліджень. Класифікація принципів науки і наукового пізнання. Емпіричність, об'єктивність, реплікованість, систематичність, універсальність, системність, обґрунтованість, критичність, етичність як основні принципи здійснення наукових досліджень.

Тема 4. Методи наукових досліджень

Сутність поняття «метод» та «метод дослідження». Теоретичний та емпіричний рівні пізнання. Емпіричне пізнання: поняття, роль та завдання. Теоретичне пізнання: поняття, роль та завдання. Загальні (або загально-філософські), загальнонаукові та часткові методи наукових досліджень. Теоретичні, емпірико-теоретичні та емпіричні методи наукових досліджень. Аналіз. Синтез. Індукція. Дедукція. Аналогія. Моделювання. Абстрагування. Конкретизація. Пояснення. Формалізація. Спостереження. Експеримент.

Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень

Сутність поняття «наукова публікація». Функції наукових публікацій. Основні види та типологія наукових публікацій. Наукова монографія, наукова стаття та тези як форми відображення результатів наукових досліджень. Реферат, доповідь та виступ як наукові публікації. Методика підготовки та оформлення наукових публікацій. Форми звітності під час реалізації наукового дослідження.

Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження

Поняття актуальності дослідження та її обґрунтування. Визначення об'єкта, предмета та теми дослідження. Ознайомлення з літературою. Визначення основних напрямків дослідження. Збір та відбір інформації для реалізації дослідження. Формулювання цілей дослідження.

Тема 7. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження теоретичного та практичного стану проблеми

Методологія та опорні теоретичні положення дослідження. Планування перебігу та прогнозованих результатів дослідження. Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична). Вибір методів наукового дослідження. Робочий план наукового дослідження.

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень

Загальна характеристика теоретичних досліджень. Експеримент як шлях продукування нових знань. Розробка методики проведення експерименту. Процедура обробки експериментальних даних.

Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист

Характеристика науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Етапи процесу наукового дослідження. Структура магістерської роботи. Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки. Захист магістерської роботи.

Тема 10. Апробація результатів наукового дослідження

Звіт про науково-дослідну роботу. Заявка на винахід. Апробація наукових матеріалів: наукова стаття, виступ, доповідь, реферат. Упровадження результатів наукового дослідження.

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Тематика залікового кредиту	Кількість годин								Контр. заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг	
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна			
Змістовий модуль									
Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання	2	0,5	2	-	8	12	-	-	Опитування
Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень	4	1	2	0,5	8	12	0,5	1	Опитування
Тема 3. Методологічні підходи та основні принципи здійснення наукових досліджень	2	0,5	1	0,5	8	14	0,5	-	Опитування
Тема 4. Методи наукових досліджень	4	1	1	0,5	9	14	0,5	1	Опитування
Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень	4	1	2	0,5	10	14	0,5	1	Опитування
Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження	4	1	1	0,5	10	14	0,5	1	Опитування
Тема 7. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження теоретичного та практичного стану проблеми	2	0,5	1	0,5	10	14	0,5	1	Опитування

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень	4	1	2	-	10	16	1	-	Опитування
Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист	4	1	1	0,5	10	14	1	1	Опитування
Тема 10. Апробація результатів наукового дослідження	2	0,5	1	0,5	10	14	-	-	Опитування
Всього	32	8	14	4	93	138	5	6	

5. Тематика практичних занять

Мета практичних занять:

- ✓ ознайомлювати здобувачів освіти зі специфікою здійснення наукових досліджень та використання методів психолого-педагогічного дослідження в науковій та професійній діяльності;
- ✓ вчити розрізняти структурні компоненти наукового дослідження та продукувати їх згідно з ухваленими нормами науки.

Змістовий модуль 1. Загальні питання методології наукових досліджень

Практичне заняття 1.

Тема 1. Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Мета: ознайомлення з історико-філософськими аспектами наукового пізнання.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Поняття про науку, її значення для розвитку суспільства.
2. Наукове знання: сутність та характеристика.
3. Зміст дефініції «наукове дослідження».
4. Класифікація наукових досліджень.
5. Основні етапи науково-дослідницької роботи.
6. Магістерська робота як форма науково-дослідницької роботи: загальний огляд.

Практичне завдання:

Підготуйте порівняльну таблицю «Розвиток наукового пізнання від античності до сучасності» з коротким описом головних філософських підходів (антична наука, середньовічна, новоєвропейська, сучасна). У висновку зробіть рефлексію: який підхід найбільш вплинув на сучасну методологію науки?

Практичне заняття 2.

Тема 2. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень

Мета: дослідження питань академічної доброчесності у процесі виконання наукових досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Академічна доброчесність: сутність поняття та її значення у наукових дослідженнях.
2. Основні поняття академічної доброчесності.
3. Боротьба з плагіатом.
4. Протидія корупції.
5. Верифікація джерел

Практичне завдання:

Проаналізуйте фрагмент наукового тексту з помилками щодо доброчесності (наприклад, відсутні посилання, є підозра на плагіат, некоректні цитати). Виправте його згідно з принципами академічної доброчесності та поясніть, які саме правила було

порушено.

Практичне заняття 3.

Тема 3-4. Методологічні підходи, основні принципи та методи здійснення наукових досліджень

Мета: оволодіння методичними підходами та основними принципами здійснення наукових досліджень; ознайомлення з різновидами та специфікою використання основних методів наукових досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Методологія наукового пізнання. Методологічні підходи у наукових дослідженнях: сутність та застосування.
2. Сутність поняття «принцип».
3. Характеристика змісту принципів наукових досліджень.
4. Класифікація принципів науки і наукового пізнання.
5. Емпіричність, об'єктивність, реплікованість, систематичність, універсальність, системність, обґрунтованість, критичність, етичність як основні принципи здійснення наукових досліджень.
6. Сутність поняття «метод» та «метод дослідження».
7. Теоретичний та емпіричний рівні пізнання: поняття, роль та завдання.
8. Класифікація методів наукових досліджень.
9. Аналіз та синтез як методи наукових досліджень.
10. Індукція та дедукція як методи наукових досліджень.
11. Аналогія, моделювання, абстрагування, конкретизація як методи наукових досліджень.
12. Пояснення, формалізація, спостереження та експеримент як методи наукових досліджень.

Практичне завдання:

Обрати *реальну наукову проблему* (наприклад, вплив смартфонів на пам'ять студентів) і скласти короткий методологічний план:

- який методологічний підхід обрати (системний, історичний, емпіричний тощо),
- які принципи застосувати,
- які методи використати (спостереження, анкетування, аналіз тощо).

Практичне заняття 4.

Тема 5. Наукова публікація як форма відображення результатів наукових досліджень

Мета: оволодіння знаннями про наукові публікації як форми відображення результатів наукових досліджень та їх різновиди.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність поняття «наукова публікація».
2. Функції наукових публікацій.
3. Основні види та типологія наукових публікацій.
4. Наукова монографія, наукова стаття та тези як форми відображення результатів наукових досліджень.
5. Реферат, доповідь та виступ як наукові публікації.
6. Методика підготовки та оформлення наукових публікацій.
7. Форми звітності під час реалізації наукового дослідження.

Практичне завдання:

Напишіть структурований план наукової статті (назва, мета, завдання, методи, результати, висновки) на обрану вами тему дослідження. Обґрунтуйте, який тип публікації (стаття, тези, доповідь) був би найбільш доречним.

Практичне заняття 5.

Тема 6. Обґрунтування актуальності і визначення теми, мети та завдань наукового дослідження. Концептуальні положення та апарат дослідження. Дослідження теоретичного та практичного стану проблеми

Мета: вчити обґрунтовувати актуальність наукового дослідження, визначати його тему, мету та завдання; вивчення концептуальних положень наукового дослідження; ознайомлення з апаратом дослідження та специфікою теоретичного і практичного стану проблеми дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Поняття актуальності дослідження та її обґрунтування.
2. Визначення об'єкта, предмета та теми дослідження.
3. Ознайомлення з літературою.
4. Визначення основних напрямків дослідження.
5. Збір та відбір інформації для реалізації дослідження.
6. Формулювання цілей дослідження.
7. Методологія та опорні теоретичні положення дослідження.
8. Планування перебігу та прогнозованих результатів дослідження.
9. Побудова гіпотези дослідження (нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична).
10. Вибір методів наукового дослідження.
11. Робочий план наукового дослідження.

Практичне завдання:

Сформулюйте актуальність обраної теми дослідження у вигляді короткого абзацу (5–7 речень). Визначте тему, мету, завдання та гіпотезу дослідження.

Практичне заняття 6.

Тема 8. Методика проведення теоретичних та експериментальних досліджень

Мета: оволодіння методикою проведення теоретичних та експериментальних досліджень.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Загальна характеристика теоретичних досліджень.
2. Експеримент як шлях продукування нових знань.
3. Розробка методики проведення експерименту.
4. Процедура обробки експериментальних даних.

Практичне завдання:

Складіть схему проведення експерименту (об'єкт, змінні, етапи, методи збору та аналізу даних) з прикладу, пов'язаного з вашою спеціальністю. Додайте пропозицію, як перевірити надійність результатів.

Практичне заняття 7.

Тема 9. Магістерська робота: написання, оформлення та захист. Апробація результатів наукового дослідження

Мета: дослідження вимог до написання, оформлення та захисту магістерських робіт та специфіки їх застосування; ознайомлення із сутністю та формами апробації наукового дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Характеристика науково-дослідної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

2. Етапи процесу наукового дослідження.
3. Структура магістерської роботи.
4. Оформлення магістерської роботи: ілюстрації, таблиці, формули, додатки.
5. Захист магістерської роботи.
6. Звіт про науково-дослідну роботу.
7. Заявка на винахід.
8. Апробація наукових матеріалів: наукова стаття, виступ, доповідь, реферат.
9. Упровадження результатів наукового дослідження.

Практичне завдання:

Підготуйте *структурований зміст (план) магістерської роботи* за вашою спеціальністю. Вкажіть: вступ, 2–3 розділи з підпунктами, висновки, список джерел, додатки. Обґрунтуйте, яку форму апробації (стаття, виступ, тези) ви б обрали для представлення попередніх результатів.

6. Самостійна робота.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Для успішного вивчення і засвоєння дисципліни «Методологія наукових досліджень» здобувачі вищої освіти повинні володіти значним обсягом інформації, частину якої вони отримують і опрацьовують під час самостійної роботи. Самостійна робота є обов'язковим модулем освітньої компоненти «Методологія наукових досліджень» та передбачає виконання завдань по кожній із тем дисципліни, на які відведено години для самостійної роботи, у формі завдань практикуму з курсу «Методологія наукових досліджень» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності АЗ Початкова освіта.

Зміст завдань передбачає розробку 10 мініпроектів.

Мініпроект 1. Тема: Історико-філософські аспекти наукового пізнання

Мета: сформувати уявлення про розвиток науки та її значення через використання технології «Інтелект-карта».

Інструкції:

1. Створіть інтелект-карту «Розвиток науки від античності до сьогодення».
2. Виділіть 3–4 ключові етапи та приклади відкриттів.
3. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви презентували б це однокласникам.

Мета: ознайомитися з поняттям «плагіат» та шляхами його уникнення за допомогою технології «Навчальна гра».

Інструкції:

1. Ознайомтеся з прикладами текстів (з правильно й неправильно оформленими цитатами).
2. Розподіліть їх на «академічно доброчесні» та «академічно недоброчесні».

3. Обґрунтуйте свій вибір письмово.
4. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви презентували б це однокласникам. Мініпроект 3. Тема: Методологічні підходи

Мета: навчитися визначати підхід у науковому дослідженні за допомогою «Методу кейсів». Інструкції:

1. Ознайомтесь у практикумі із коротким описом дослідження.
2. Визначте, які методологічні підходи там використано.
3. Поясніть письмово свій вибір.
4. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників визначати методологічні підходи у дослідженні.

Мініпроект 4. Тема: Методи наукових досліджень

Мета: ознайомитися з різними методами досліджень через «Метод проєктів». Інструкції:

1. Оберіть тему (наприклад: «Чи впливає колір класної кімнати на настрій здобувачів освіти?»).
2. Складіть план дослідження: методи збору даних, методи їх аналізу тощо.
3. Представте матеріали письмово.
4. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників використовувати запропоновані методи у дослідженні.

Мініпроект 5. Тема: Наукова публікація

Мета: навчитися структурувати інформацію у дослідженні.

Інструкції:

1. Виберіть тему (наприклад: «Вплив читання на розвиток мовлення»).
2. Підготуйте структуру міні-статті (назва, мета, методи, висновки) та тезисний її виклад.
3. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників структурувати інформацію у дослідженні (на конкретному прикладі).

Мініпроект 6. Тема: Обґрунтування актуальності

Мета: навчитися формулювати актуальність проблеми дослідження.

Інструкції:

1. Оберіть тему дослідження і поміркуйте над її актуальністю.
2. Опишіть у практикумі 2–3 аргументи для підтвердження актуальності дослідження.
3. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників формулювати актуальність цієї проблеми дослідження.

Мініпроект 7. Тема: Концептуальні положення

Мета: навчитися визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження через технологію «Картки-завдання».

Інструкції:

1. Розгляньте картку з темою наукового дослідження.
2. Визначте: об'єкт, предмет, мету, завдання.
3. Складіть відповідну таблицю.
4. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників визначати об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.

Мініпроект 8. Тема: Методика

експериментів Мета: навчитися проєктувати

педагогічний експеримент. Інструкції:

1. Оберіть наукову проблему, у межах якої доцільно проводити педагогічний експеримент.
2. Визначте учасників та гіпотезу експерименту.
3. Опишіть сутність зазначеного експерименту та його можливі результати.
4. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх однокласників проєктувати аналогічний педагогічний експеримент.

Мініпроект 9. Тема: Магістерська робота

Мета: навчитися складати план наукової роботи за допомогою технології «Шаблонування». Інструкції:

1. Ознайомтеся із шаблоном структури магістерської роботи.
 2. Заповніть його на прикладі власної теми.
 3. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх одногрупників складати план магістерської роботи.
- Мініпроект 10. Тема: Апробація результатів

Мета: навчитися представляти результати дослідження через технологію «Рольова гра». Інструкції:

1. Оберіть форму апробації (стаття, тези, доповідь).
2. Підготуйте короткий письмовий виступ (2–3 хв).
3. Опишіть у практикумі, яким чином у цікавій формі ви навчили б своїх одногрупників представляти результати дослідження.

7. Тренінг з дисципліни «Методологія наукових досліджень»

Виконання завдань тренінгу дадуть змогу здобувачам освіти не тільки теоретично, а й практично зрозуміти аспекти здійснення наукових досліджень.

Завдання тренінгу полягає виконання 10 завдань впродовж 3 навчальних занять. Здобувачам освіти запропоновано на етапі виконання завдань та презентування їх результатів співпрацювати у групах/парах.

Навчальне заняття 1.

1. Академічна доброчесність

Складіть 3 правила, яких має дотримуватися студент під час написання наукової роботи.

Форма: список правил.

2. Методи досліджень

Обрати один метод (анкетування, спостереження, експеримент) і скласти простий план його застосування.

Форма: схема або коротка інструкція.

3. Аналіз публікації

Візьміть будь-яку наукову статтю і визначте 3 основні частини (наприклад: вступ, методика, висновки).

Форма: таблиця з частинами статті.

Навчальне заняття 2.

4. Актуальність теми

Придумайте тему дослідження та сформулюйте 1 речення з актуальністю і 1 речення з метою.

Форма: короткий текст.

5. Гіпотеза

Для обраної теми складіть одну просту гіпотезу (наприклад: «Якщо..., то...»).

Форма: одне речення.

6. Оформлення роботи

Підготуйте приклад: 1 таблиця і 1 малюнок, які могли б бути у магістерській роботі.

Форма: готові приклади.

Навчальне заняття 3.

7. Інструменти збору даних

Складіть 5 запитань анкети для здобувачів освіти за обраною темою.

Форма: анкета з питаннями.

8. План експерименту

Придумайте простий експеримент і запишіть: що робимо, кого залучаємо, що вимірюємо.

Форма: короткий план.

9. Презентація результатів

Побудуйте 1 діаграму або схему для уявних результатів дослідження.

Форма: малюнок/схема.

10. Апробація результатів

Складіть короткий виступ (3–4 речення) для презентації результатів своєї роботи.

Форма: текст виступу.

8. Методи навчання

В освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання творчих завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання завдань з тренінгу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

В процесі вивчення дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю 1;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «**Методологія наукових досліджень**» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті з тем 1–10	Модульна контрольна робота охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен – 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-10). **	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконані завдання	Екзамен охоплює тестові завдання (25 тестів по 2 бали кожен – 50 балів всього) та теоретичне питання (50 балів) (теми 1-10). ***

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0». Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Оцінювання теоретичних питань модульного контролю відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

*** Оцінювання теоретичних питань екзамену відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді.

Оцінювання поточного опитування під час практичного заняття відбувається в обсязі 100 балів: 50 балів – за відповіді на питання для обговорення, 50 балів – за виконання практичного завдання. Оцінка за питання для обговорення виставляється відповідно до таблиці критеріїв

оцінювання усної або письмової відповіді; за виконання практичного завдання – таблиці критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання.

Таблиця критеріїв оцінювання усної або письмової відповіді

Бали / Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Повнота відповіді (усна/письмова)	Відсутня відповідь або повністю не за темою	Дуже коротка, уривчаста, не розкриває питання	Лише часткове розкриття теми, значні пропуски	Тема загалом розкрита, однак бракує важливих аспектів	Відповідь майже повна, охоплено основні аспекти	Повна, вичерпна відповідь із висвітленням усіх аспектів
2. Точність і правильність викладу (усного/письмового)	Повністю неправильна відповідь	Переважають грубі помилки	Значні неточності та спотворення понять	Загалом правильно, але є деякі неточності	Майже без помилок, є поодинокі неточності	Абсолютна правильність, наукова точність
3. Логічність і послідовність викладу (усного/письмового)	Виклад хаотичний, без зв'язку	Логіка майже відсутня, уривчастість	Послідовність мало виражена, важко простежити логіку	Є логіка, але виклад непослідовний	Логічний виклад, незначні порушення послідовності	Чітка структура, логічна й послідовна відповідь
4. Глибина розуміння	Не виявляє розуміння	Поверхнєве розуміння	Обмежене пояснення, без глибини	Часткове пояснення, причинно-наслідкових зв'язків	Достатнє розуміння, пояснення із прикладами	Глибоке розуміння, узагальнення, системне пояснення
5. Аргументованість відповіді (усної/письмової)	Відсутні аргументи	Аргументів мало, вони непереконливі	Аргументів достатньо, але без підтвердження	Аргументи є, але не завжди переконливі	Аргументована відповідь із прикладами	Сильна аргументація з прикладами, доказами, посиланнями
6. Застосування теорії на практиці (усне/письмове обґрунтування)	Відсутнє	Немає прикладів, лише абстрактні твердження	Наведено приклади, але недоречні	Доречні приклади, але неповні	Практичні приклади доречні та різноманітні	Теорія застосована вдало, наведено яскраві й різноманітні приклади
7. Термінологічна грамотність (усна/письмова)	Термінологія відсутня або неправильна	Використання термінів із значним помилками	Використання частково правильних термінів	Використання більшості термінів правильно, але з помилками	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією
8. Комунікативні навички (усні/письмові)	Відповідь відсутня	Мовлення/стиль незрозумілі	Мовлення/стиль малозрозумілі, є труднощі у сприйнятті	Загалом зрозуміло, але не завжди чітко	Коректне використання термінів, незначні неточності	Абсолютне володіння професійною термінологією

9. Самостійність мислення (усна/письмова)	Відсутні власні думки	Лише відтворення матеріалу	Мінімальні спроби власного аналізу	Є окремі власні судження	Помітна самостійність, власні узагальнення	Високий рівень самостійності, оригінальні ідеї
10. Вміння усно відповідати на додаткові запитання / вміння давати письмові пояснення	Не відповідає	Відповідає зі значними труднощами	Відповідь неповна, з помилками	Загалом відповідає, але з паузами чи неточностями	Відповіді повні, впевнені	Відповідає впевнено, швидко й правильно на всі запитання

Таблиця критеріїв оцінювання виконання практичного завдання під час поточного оцінювання

Критерій	0 балів	1 бал	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
1. Відповідність темі та меті	Завдання відсутнє або зовсім не відповідає темі	Дуже слабка відповідність	Часткова відповідність, мета нечітка	Загалом відповідає, але є неточності	Відповідає темі та меті з дрібними недоліками	Повністю відповідає темі та меті
2. Використання сучасних підходів / технологій	Відсутні	Є лише згадка без реалізації	Використано частково	Реалізовано, але з низькою ефективністю	Використано вдало, але не повністю	Інтегровані гармонійно та ефективно
3. Чіткість і зрозумілість виконання	Робота незрозуміла	Дуже нечітка, викликає труднощі	Частково зрозуміла, але потребує уточнень	Загалом зрозуміла, але є неточності	Переважно чітка й зрозуміла	Абсолютно чітка, логічна, доступна
4. Методична доцільність	Методично необґрунтова на	Дуже слабка обґрунтованість	Обмежена доцільність	Є доцільність, але не повна	Методично виправдана, з дрібними похибками	Повністю методично обґрунтована
5. Відповідність результатам навчання	Зв'язку з результатами немає	Мінімальний зв'язок	Часткове співвідношення	Забезпечує досягнення частини результатів	Відповідає більшості результатів	Чітко спрямоване на досягнення результатів
6. Навчальна (дидактична) цінність	Відсутня	Дуже низька	Обмежена	Має цінність, але недостатню	Висока цінність, корисна робота	Максимальна навчальна цінність
7. Практична реалізація (якість виконання)	Не виконане	Виконане формально, без ефекту	Виконане частково, з недоліками	Виконане правильно, але посередньо	Виконане вдало, результативне	Виконане на високому рівні, ефективно
8. Комунікативні навички (усна/письмова форма)	Відсутні	Дуже низькі, важко зрозуміти	Низькі, висловлювання нечіткі	Достатньо зрозумілі, але з недоліками	Виразні та зрозумілі	Вільна, професійна комунікація
9. Самостійність у підготовці	Відсутня	Мінімальна самостійність	Часткова, з опорою на готові матеріали	Виконано переважно самостійно	Високий рівень самостійності	Повністю авторський підхід

10. Рефлексія після виконання	Відсутня	Дуже поверхова	Часткова, неповна	Є, але без глибини	Усвідомлена, з аналізом недоліків	Глибока, з висновками щодо вдосконалення
-------------------------------	----------	----------------	-------------------	--------------------	-----------------------------------	--

Оцінка за виконання завдань тренінгу – 100 балів. Під час тренінгових занять здобувач вищої освіти виконує сумарно 10 тренінгових завдань, розподілених на весь відведений для тренінгів час. За кожне тренінгове завдання здобувач вищої освіти може отримати 10 балів. Оцінювання виконання завдань тренінгу відбувається відповідно до таблиці критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу.

Таблиця критеріїв оцінювання виконання завдань тренінгу

Критерій / Бал	0 балів	1 бал	2 бали
1. Розуміння змісту завдання	Відсутнє розуміння суті завдання	Завдання виконане частково, окремі аспекти не розкриті	Здобувач вищої освіти повністю зрозумів завдання, чітко і правильно відобразив його суть
2. Аргументованість і обґрунтованість виконання	Аргументація відсутня або невідповідна	Наведено загальні міркування без глибокого обґрунтування	Відповіді/рішення підкріплені фактами, прикладами, логічними доказами
3. Креативність і практична спрямованість	Відсутня новизна, рішення не мають практичної цінності	Ідеї загальні, частково практичні	Запропоновані оригінальні, реалістичні й практично застосовувані ідеї
4. Якість презентації результату (усної чи письмової)	Результат поданий хаотично, незрозуміло	Є недоліки у структурі чи подачі, але загалом зрозуміло	Результат представлений структуровано, логічно, зрозуміло
5. Співпраця та комунікація під час групової роботи	Не співпрацює, ігнорує колективну діяльність	Бере участь, але з посереднім внеском у групову роботу	Активно взаємодіє з командою, підтримує дискусію, враховує думки інших

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи здійснюється відповідно до таблиці критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи (максимум – 10 балів за один мініпроект; як результат – 100 балів за самостійну роботу загалом).

Таблиця критеріїв оцінювання мініпроектів-завдань для самостійної роботи

Критерій / Бал	0 балів	1 бал	2 бали
1. <i>Відповідність темі та меті</i>	Завдання не має чіткої мети, не пов'язане з обраною технологією/методом	Є загальна мета, але вона нечітка або слабко пов'язана з обраною технологією/методом	Мета чітко сформульована, повністю відповідає обраній технології/методу та очікуваним результатам
2. <i>Структурованість і зрозумілість інструкції</i>	Відсутні чіткі кроки або завдання взагалі не зрозумілі для виконання.	Є часткова інструкція, але кроки описані поверхнево, є деякі неточності у формулюваннях	Є покроковий опис, інструкція зрозуміла для здобувачів освіти та логічно сформульована
3. <i>Матеріали та наочність</i>	Не запропоновано жодних матеріалів чи візуальної підтримки реалізації технології/методу	Матеріали або наочність присутні, але їх мало або вони не зовсім доречні	Є достатній набір наочності/матеріалів, які повністю відповідають завданню
4. <i>Практичність та реалістичність</i>	Завдання неможливо реалізувати (занадто абстрактне або відірване від освітнього процесу)	Завдання частково придатне для реалізації, але вимагає доопрацювань (надто складне, не враховано час, вік, ресурси тощо)	Завдання реально й доцільно реалізувати в освітньому процесі (час, ресурси, вік тощо підібрані адекватно)
5. <i>Креативність і результативність</i>	Завдання не відображає креативного підходу і не призводить до конкретного результату діяльності здобувачів освіти	Є елементи оригінальності, але результат не є чітким чи досяжним	Завдання креативне, оригінальне, завершується конкретним продуктом чи результатом діяльності здобувачів освіти

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, війсьний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)

35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер
п/п		теми
1.	Мультимедійний проєктор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення – 2018, рік ведення в експлуатацію – 2019 Екран проєкційний BRYAN 2:1,5 (1 шт.)	1-10
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно з ліцензією Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Opera, Google Chrome, Firefox).	1-10
3.	Фліпчарт	1-10

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Chaika V., Shyshak A. Creating The Educational And Developmental Environment Of Primary School As A Pedagogical Condition For The Formation Of Information And Digital Skills In Junior Pupils. *Трансформаційні процеси соціально-гуманітарної освіти сучасної України в умовах війни: виклики, проблеми та перспективи* : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 20-22 червня 2024 року). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. Р. 195–197.
2. Chaika V., Shyshak A., Ratushniak N., Petrytsa Y., Matskiv M. Formation of Literary Competence of Junior Schoolchildren by ICT Tools *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2023. Vol. 23(1). Р. 90–100.
3. Shyshak A., Chaika V., Shcherbiak, I., Gažiová M., Tvrdon M. Forming the Ability of Younger Students to Behave Safely on the Internet. *Journal of Education Culture and Society*. Wrocław : Foundation Pro Scientia Publica, 2024. Vol. 15 No. 1. Р. 333–347. Чайка В., Писарчук О. Інтелектуальна культура вчителя початкової школи як чинник інноваційної педагогічної діяльності. *Гуманітарні студії : історія та педагогіка*. 2024. № 2. С. 161–175.
4. Бруханський Р. Ф. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. (для студ. спец. 071 Облік і оподаткування). Тернопіль : Осадца Ю.В., 2022. 208 с.
5. Важинський С. Е., Шербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень : навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
6. Городжа Л.В. Наукова стаття: як написати та опублікувати у рейтинговому виданні. Методичні рекомендації Київ: Ін-т електродинаміки НАН України. 2020. 48 с.
7. Горчинський С. В., Софілканич М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 20). 9 с. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/407>
8. Демиденко Н. М. До характеристики принципів здійснення наукових досліджень. *Право. ua*. 2023. № 3. С. 189–193. URL: <https://doi.org/10.32782/LAW.UA.2023.3.29>.
9. Загальні методичні рекомендації з підготовки, оформлення, захисту та оцінювання кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів / укл.: В. М. Островерхов, Л. І. Біловус, К. З. Восьний, О.О.Луцишин, Г. Л. Монастирський, С. А. Надвиничний, С. В. Питель, С. К. Шандрук. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 83 с. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/opp/zagal_ni_rekomendacii.pdf
10. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
11. Каламбет С. В. Конспект лекцій з дисципліни «Методологія наукових досліджень» :

для студентів спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит», 8.1810012 «Управління інноваційною діяльністю». Дніпродзержинськ, 2015. 91 с.

12. Ковальчук Л. Застосування методологічних підходів у науково-педагогічних дослідженнях. *Вісник Львівського університету. Серія: Педагогічна*. 2011. № 27. С. 13–24. URL: https://pedagogy.lnu.edu.ua/departments/pedagogika/periodic/visnyk/27/02_kovalchuk.pdf

13. Навчально-методичні матеріали з дисципліни «Методологія наукових досліджень» в СДН MOODLE / В. М. Чайка, О. Я. Чикурова, А. М. Шишак. Тернопіль: ЗУНУ, 2024. 38 с.

14. Наукова публікація : навч. посіб. / М. М. Іжа та ін. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2020. 190 с. (Серія «Методологія дослідження: методи та техніка» : у 4 част., Ч. 1).

15. Організація науково-дослідної роботи магістрантів / Запорізький національний університет. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=393386>

16. Про академічну доброчесність: Проект Закону України від 08.01.2024 № 10392. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ji10516a>

17. Рассоха І. М. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів 5 курсу денної форми навчання освітнього-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальностей 8.050106, 8.03050901 “Облік і аудит”, 8.050201 “Менеджмент організацій”, 8.03060101 “Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)” / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2011. 76 с.

18. Терещук Г. В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Методика наукових досліджень». Мудл ТНПУ : вебсайт. URL: <https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=3685>

19. Фіялка С. Типологія наукових публікацій (на прикладі журналів із політематичного показника Social Sciences Citation Index наукометричної бази Web of Science). *Вісник Книжкової палати*. 2019. № 5. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_5_3.

20. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.

21. Чайка В. М. Методичні рекомендації з вивчення курсу «Методологія наукових досліджень» для студентів денної та заочної форм навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності АЗ «Початкова освіта». Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 23 с.

22. Чайка В. М. Посібник для самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності АЗ «Початкова освіта» з дисципліни «Методологія наукових досліджень». Тернопіль: ЗУНУ, 2025. 18 с.

23. Чайка В. М., Писарчук О. Т., Ратушняк Н. О., Теслюк О. Я. Формування вмінь самоорганізації навчальної діяльності учнів початкової школи з особливими потребами. *Zeszyty Naukowe. Wyższej Szkoły Gospodarki*. 2021. Tom 36. С. 163–177.

24. Чайка В. М., Чикурова О. Я. Потенціал ChatGPT в освітньому процесі початкової школи. *Сімдесят другі економіко-правові дискусії. Серія: Соціальні та гуманітарні науки* : матеріали Міжнародної наукової інтернет-конференції, (м. Львів, Україна – м. Переворськ, Польща, 21-22 лютого 2023 р.). Львів : ФО-П Шпак В. Б., 2023. С. 120-123.

25. Чайка В. М., Шишак А. М. Діджиталізація початкової освіти: особливості впровадження. *Наука, освіта, суспільство очима молодих* : збірник матеріалів XV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (м. Рівне, 17 травня 2022 р.). Рівне : Рівненський держ. гуманіт. ун-т, 2022. С. 85–86.

26. Чайка В. М., Шишак А. М. Діджиталізація початкової освіти: проблеми і перспективи. *Педагогічний альманах: збірник наукових праць*. Херсон : КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2021. Вип. 50. С. 38–47.

27. Чайка В. М., Шишак А. М. Діджиталізація початкової освіти: сутність та основні напрями ефективного забезпечення. *Україна на шляху відновлення: завдання науки і освіти в європеїзації держави* : матеріали Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної онлайн-конференції (м. Київ, 17– 19 трав. 2023 р.). Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. С. 156–163.

28. Чайка В. М., Шишак А. М. Здатність майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти проводити наукові дослідження: сутність та шляхи формування. *Вісник науки та освіти. Серії: філологія, культура і мистецтво, педагогіка, історія та археологія, соціологія*. 2025. № 6(36). С. 1545– 1560.

29. Чайка В. М., Шишак А. М. Цифрова візуалізація у початковій школі: сутність та форми. *Початкова освіта: історія, проблеми, перспективи* : збірник матеріалів II-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Ніжин, 21 жовтня 2021 року). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. С. 178–180.

30. Чайка В. М., Шишак А. М., Руденський Р. Є. Реалізація принципу академічної доброчесності у процесі виконання науково-педагогічних досліджень. *«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал.* 2025. № 8(48). С.2344–2354.

31. Чайка В. Саморегуляція педагогічної діяльності як особистісна форма активності педагога та вияв його суб'єктності. *Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 3-4 листоп. 2023 р.).

Тернопіль : ЗУНУ, 2023. С. 248–252.

32. Чайка В., Жаркова І., Терещук Г. Формування вміння самоорганізації навчальної діяльності молодших школярів засобами комп'ютерних технологій: дидактичний аспект. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* Вінниця, 2022. Вип. 71. С. 7–13.

33. Чайка В., Петрица Ю. Ціннісні орієнтири середньої освіти та методичні аспекти вдосконалення освітнього процесу. *Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід* : збірник тез III Міжнародної науково-практичної конференції (13-14 травня 2021 р., м. Тернопіль). Тернопіль : Вектор, 2021. С. 172–175.

34. Чайка В.М., Шишак А.М., Ратушняк Н.О. Наукова публікація як форма відображення результатів науково-педагогічних досліджень. *«Суспільство та національні інтереси»:* журнал. 2025. № 8(16). С. 315–324.

35. Чайка В.М., Шишак А.М., Чикурова О.Я. Методологічні підходи до здійснення науково- педагогічних досліджень: сутність та освітні можливості. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»).* 2025. № 7(53). С. 1072–1083.

36. Чуканова С. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень. Американ. б-ка НаУКМА. Київ : НаУКМА, 2017.

37. 90слайдів. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/10936>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Боснюк В. 2.1. Етапи наукового дослідження. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=FkWxuKuJ8RI&t=56s>

2. Види наукових публікацій Правила оформлення публікацій / Фотограмметрія зондування. YouTube. URL: https://youtu.be/-eAbc_Uzwwg?si=aHYH4Lki_rf25zSv

3. Ткаченко О. А. Поняття про рівні дослідження. Співвідношення понять методологія, метод, методика. З.П. / ПКПЦ Розуміння. YouTube. URL: <https://youtu.be/4ARwiYSYOow?si=MPhXfH8DHLonXZ-l>

4. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>